

"Hayr-ı kesir için şerr-i kalil irtikap edilir." Bu ifdeden "Bazen hizmet adına ufak günahlar, yani şer olan şeyleri işliyoruz, eğer işlemezsek büyük bir hayırdan vazgeçmiş olacağız.", diye bir sonuç çıkar mı; doğru mu bu içtihat?

İslam düşüncesinde genellikle **Mutezile** imamlarının çıkmaza girdiği "**şerr'in yaratılması**" konusunu Bediüzzaman şöyle açıklamaktadır:

"Halk-ı şer şer değil, belki kesb-i şer şerdir. Çünkü, halk ve icad umum neticelere bakar. Bir şerrin vücudu çok hayırlı neticelere mukaddeme olduğu için, o şerrin icadı, neticeler itibarıyla hayır olur, hayır hükmüne geçer."(1)

Kötülük (şer) insana göredir. İnsanın nazarıyla, niyetiyle, inanıp inanmamasıyla ilgilidir. O halde, şerlerin kaynağında nefs-i emmarenin olduğunun bilinmesi, ontolojik (varlık bilimi) bakımdan insanın aidiyetini doğru olarak tespit etmesi (fena ve faniden yüzünü bakiye çevirmesi), epistemolojik (bilgi) bakımdan da yanlış ve vehmi bilgilerden kurtulup doğru bir şuura erişmesi için gerekli ilk adımı oluşturmaktadır. Bediüzzaman'a göre çözüm imandadır, çünkü eğer iman olmazsa, nasıl ki kör, sağır ve dilsiz bir adama göre her şey ölüdür (şerdir), öyle de imansız her şey madumdur, zulümatlıdır. Kısaca şer ve zulüm, insanın dünyanın hangi yüzüne bakacağı ile ilgilidir.

Dünyanın esma-i İlahiyeye bakan yüzünde zeval, firak ve adem (şer) yoktur. Ahirete bakan yüzde dahi mevt ve zeval değil, hayat ve beka cilveleri vardır. Ancak dünyanın üçüncü yüzünde fena, zeval (şer) gözükebilir. Aslında insanın imtihanı eşzamanlı olarak devam edip gitmektedir. Bakılması gereken yüze bakamayanların gözüne gerçekten sürekli olarak fena ve zeval (şer) görünmektedir. Daha kötüsü, o gözlerin sahipleri dünyayı (bu anlam da) kaybettikleri gibi, ahiretlerini de kaybetmektedirler.

Eğer hayrı kesiri işlemek şerri kalile girmeden mümkünse en güzel yol budur. İslamiyet'in belirlediği bir takım kırmızı çizgiler vardır. Bunlar haram olarak telakki edilir. Bunlar da şariin emri olduğundan biz insanlar bazı kılıflar uydurarak bunların azını işlemekle külli hayırlara gitmemiz doğru değildir. Çünkü ulaşmak istediğimiz doğruya şayet ulaşamazsak, o zaman o işlediğimiz haramı temizlemeyi nasıl gerçekleştireceğiz.

Bir kimse fedakârlık yapıp külli hizmetler için nefsi isteklerini bir kenara bırakarak belli bir süre veya ömür boyu bir takım fedakârlıklarda bulunabilir. Bu da yine iyiyi terk edip daha iyiye ulaşmak için. Bediüzzaman Hazretleri Âlem-i İslam'ın tüm sıkıntılarını kendi omuzunda hissedip evlenmeye bile zaman bulamaması buna en güzel örneklerden biridir.

Talebelerinden biri bir gün Üstad hazretlerine sorar; "*Seyda (hocam) sen niye evlenmedin?*" -Bediüzzaman Hazretleri başka maksadda olduğundan ve bu evlilik meselesini unuttuğundan- "*O da mı vardı?*" diye ifade buyurması dikkat aver bir hadisedir. Ancak kişi sünneti ifa edeyim diye farz olan bir şeyi terkedemez. Terkederse mesul olur. Bu nefsin ve şeytanın bir aldatması olur.

(1) bk. [Lem'alar, On Üçüncü Lem'a, Yedinci İşaret.](#)